

Ørlogskaptajn Ulf Hertz.

Søminevæsenet, den 16' Januar 1942.

Til

Hr. Kaptajn C. Zieler.

Vedlagt tilbagesendes 1 Eksemplar af Foredrag afholdt
i Sølieutenant-Selskabet af Kaptajnløjtnant W. Salicath
"Indtryk fra en Rejse til Østen".

Tirsdag den 2. December 1941.

Kaptajnløjtnant W. Salicath: Indtryk fra en Rejse til Østen.

Nederlandsk Indien, som jeg sidst besøgte i Februar 1940, er i sig selv et helt Rige. Skønt Koloni styres Øerne paa en hel anden Maade end de fleste britiske Kolonier. En Generalguvernør er ganske vist udnævnt og udsendt fra Nederlandt, og formelt blev mange, for ikke at sige de fleste Afgørelser truffet i den Haag, men reelt blev omtrent alle Afgørelser truffet ude i selve Indien af de stedlige Myndigheder. Disse var ganske vist i de fleste Tilfælde hollandske, men en meget stor Del af Embedsmændene var barnefødt i Indien, og en ikke ringe Procent havde mere eller mindre javansk Blod i Aarerne. Det var tidligere meget almindeligt, at Hollænderne i Indien giftede sig med en indfødt Pige eller i alle Tilfælde fik Børn med en saadan, og disse Børn blev anerkendt og opdraget paa nogenlunde hollandsk Vis. Der var ikke og er ikke i nederlandsk Indien det Skel mellem hvide og half-cast som i britiske Besiddelser, og derfor er der i nederlandsk Indien som sagt en ikke ringe Procent af Embedsmændene, som har indfødt Blod i Aarerne, om ikke 50 Procent saa dog 25 eller $12\frac{1}{2}$ eller noget derimellem. Den kommanderende General f. Eks. var ikke af ren hollandsk Afstamning, og mange af de mere underordnede Officerer og en stor Del af Underofficererne havde enten selv javansk Blod i Aarerne, eller ogsaa var Fruen af blandet Afstamning. Men selv mange af de rent hollandske Embedsmænd var født og opvokset i Indien af Forældre, som maaske var kommet ud fra Holland eller maaske endog selv var født derude under Tropesolen. Officererne i Hæren og Flyvevæsenet var saaledes for langt over Halvdelen Vedkommende født i Indien, men havde gennemgaaet Officersskolen i Holland, og alle Officerer i Indien var Officerer i den Kgl. Nederlandsk Indiske Hær og hørte ikke til et eller andet hollandsk Regiment, som midlertidigt var

udstationeret under Ækvator. Derfor fik de heller ikke Ferie for at rejse til Europa hyppigere end hvert ottende Aar, medens Engländerne f. Eks. som Regel rejser hjem hvert 3. eller højst hvert 4. Aar. Hæren og Flyvevæsenet var saaledes omtrent uafhængigt af de militære Myndigheder hjemme i Holland, Bevæbningen var valgt af Myndighederne ude i Indien, som selv holdt deres Forsøg og havde deres eget Budget uafhængigt af Militærbudgettet hjemme, dog skulde Kontrakter i Almindelighed godkendes og ofte underskrives i Koloniministeriet i den Haag, men Pengene skulde alligevel bevilges ude i Batavia, hvor Budgettet hvert Aar blev forelagt det saakaldte Folkeraad, en Art raadgivende Forsamling, dels valgt ved almindelige Valg, hvortil alle i Indien med hollandsk Borgerret kunde stemme, dels var visse Medlemmer fødte som saadan qua deres Embede. Hollandsk Borgerret kunde omtrent alle med en Draabe hollandsk Blod i Aarerne faa, men saa gav de til Gengæld Afkald paa den indfødte Befolknings Rettigheder, maatte f. Eks. ikke eje noget af den Jord, som er reserveret for Øernes oprindelige Befolkning.

Jeg har kun nævnt Hæren og Flyvevæsenet, ikke Marinen, da denne indtog en noget anden Stilling; Søofficererne var som Regel rene Hollændere, og de hørte til Moderlandets Flaade, ligesom de fleste af Skibene og var kun midlertidig udstationerede i Indien, selv om det oftest var Udkommandoer for en længere Aarrække. Men der findes ogsaa visse Skibe, som tilhører den nederlandsk indiske Flaade og er købt for Fenge bevilget af Folkeraadet i Batavia, og man var ogsaa ved at skabe et nederlandsk indisk Officers- og især Underofficerskorps. Den kommanderende Admiral, som jeg traf derude, hed Ferwerda og har engang været her i København paa Flaadebesøg.

Naar nederlandsk Indien nu paa Grund af Krigen i Europa er blevet tvunget til selvstændig Handlen, vil det af det foran forklarede fremgaa, at Overgangen i Realiteten ikke har været saa stor og vanskelig, som man maaske i første Øjeblik skulde tro; paa mange Punkter har denne nødtvungne Andring i Virkeligheden betydet en Simplificering, idet man nu kan lade trufne Beslutninger iværksætte uden at afvente Approbation fra Moderlandet. En

Del af de i Indien fødte Hollændere af blandet Herkomst følte sig utilfredse med det hollandske Formynderskab og ønskede absolut Selvstyre.

Det militære Beredskab er vokset enormt i de sidste Par Aar, ikke mindst i de sidste halvandet Aar, da man i nederlandsk Indien følte Faren nærme sig med foruroligende Hast; fra Amerika er indkøbt Flyvemaskiner og Vaaben i langt større Omfang end nogensinde før, og Generalstabschefen, som ellers sad i "splendid isolation" oppe i Krigsministeriet i Bandoeng, hvor Klimaet er langt behageligere end i det hede Batavia, har været til Forhandlinger i Manilla med de amerikanske og engelske Commanders-in-Chief. - Den forventede Fjende er naturligvis Japan, som gerne vil sikre sig Tilførslen af de saa krigsvigtige flydende Brændstoffer, der findes paa Bornec, samt af den Gummi, som findes i rige Mængder paa Java. - Da jeg var i nederlandsk Indien, havde man der ikke noget særligt mod Tyskerne, af hvilke der forøvrigt ikke fandtes særlig mange, og det tyske Sprog var det almindeligst benyttede Fremmedsprog; talrige Officerer kunde slet ikke tale Engelsk; saa vidt jeg erindrer, kunde kun to af de fem Generaler, med hvem jeg havde Forhandlinger, føre en Samtale paa Engelsk. Efter Tysklands Erobring af Holland fik Fiben naturligvis en anden Lyd, og alle de i Indien værende Tyskere med samt deres Familie sattes i Koncentrationslejre. Det samme skete med alle, der mistænktes for at have Sympati for det hollandsk Nationalsocialistiske Parti, hvilket Parti havde en vis Udbredelse i Indien, især vistnok i den Del af Befolkningen, som havde blandet Blod, men følte sig som rene Hollændere og alligevel ikke evnede socialt at hævde sig som hvid. Disse Nationalsocialister havde dog ingen politisk Indflydelse i Folkeraadet, men i Aviserne blev der skrevet en Del om dem og imod dem, og kun en sjælden Gang saa man i Bandoeng deres Agitationsoptog. Efter 10. Maj 1940 røg de alle i Koncentrationslejre, og deres Bygninger blev lukkede.

Det britiske Imperiums Bolværk i Østen er nu Singapore, efter at de engelske Skibe er trukket tilbage fra de forskellige kinesiske Havne, og kun faa endnu har Station i Hongkong. Flaadehavnen ved Singapore har jeg ikke set. De Gange jeg opholdt mig i

Singapore, lykkedes det mig ikke at faa Lov til at komme over paa den Side af Øen, hvor Stationen blev anlagt. Alle Tilkørselsveje var spærrede for uvedkommende Automobiltrafik, og Passagerflyvemaskinerne maatte kun flyve til og fra Singapore i bestemte Vinkler, saaledes at jeg heller ikke fra Luften fik Anledning til at danne mig et Indtryk af dette Gigantarbejde. Rundt om paa Øen og ogsaa paa de omliggende Smaøer saas dog Luftskyts opstillet, malet med Camouflage allerede i Fredstid. Singapore er en mærkeligt befolknet By, langt den største Del af Indbyggerne er Kinesere. Singapore siges at være den største kinesiske By uden for selve Kina, men Kineserne gør ikke Militærtjeneste. Og af den indfødte Befolkning, som er Malayer, er der kun tilladt ganske faa Afdelinger. Det meste Militær, man saa i Singapore, var Indere kommanderet af engelske Officerer; sidste Aar er der ankommet store Styrker fra Australien, der selv medbragte al Udrustning, endog Sygeplejersker og frivillige Kvinde-Hjælpetropper.

Disse Styrker fra Australien er antagelig først og fremmest tænkt som Dæknings- eller Angrebsstyrker op mod Malayas Grænse mod Nord, mod Thailand, da man ikke der kan anvende de indfødte malayiske Styrker, som maaske vil betragte Siameserne som deres Stamme-frønder, og maaske mener man det heller ikke tilraadeligt udelukkende at anvende indiske Tropper.

Thailand er jo det nye Navn for Siam, først indført ved Lov i 1939. Siameserne har dog aldrig betegnet sig selv som Siamesere, men som Thai, og ogsaa det siamesiske Sprog hedder paa Siamesisk Thai. Navnet Siam blev første Gang benyttet i en Traktat mellem Ludvig den 14de og den daværende siamesiske Konge, da Landet skulde have et internationalt Navn, og siden har det været benyttet, naar Landet skulde nævnes, men ellers aldrig, og da den nationale Bevægelse tog til, følte man derfor ganske naturligt Træng til at benytte udadtil det Navn, som man selv altid benyttede om Racen og Sproget, og det blev derfor vedtaget i Parlamentet, at Landet skulde hedde prades Thai og udadtil Thailand. Thai betyder forøvrigt "fri", og man har fra Regeringens Side derved ogsaa ønsket at understrege overfor de forskellige imperialistiske Stormagter i Østen, at Landet beboes og ejes af et frit Folk, som ikke lader

sig indlemme som Koloni.

Thailands nyere Historie begynder den 24. Juni 1932. Der havde længe hersket Utilfredshed med den kongelige Familie, de mange Prinser brugte for rigeligt af Rigets Finanser, og de fleste ledende Stillinger var forbeholdt Prinserne. Kongen Prachatipok (der for Resten døde i Aar i England) ansaas for at være svag, uden den rette Forstaaelse af den moderne Tids Krav. Et Statskup fandt Sted. Det absolute Monarki omstyrtes ved en af Kongen undertegnet provisorisk Grundlov af 27. Juni 1932, og den ledende Magt overtoges af Oberst Phya Bahol, der samtidig var Leder af den nye nationale Bevægelse, det saakaldte people's party. (I Parantes bemærket kan det oplyses, at Phya Bahol en kortere Tid har studeret her i Landet under Navnet Løjtnant Pot). De følgende Aar blev en politisk Gøringstid, en blodig Revolution blev slaaet ned i 1933, og senere er flere Gange planlagte Opstande knust før de bragtes til Udførelse. Det blev en meget urolig Tid, men mange Fremskridt blev gennemført, og de var efter europæisk Maalestok i høj Grad nødvendige. I Parlamentet findes kun eet Parti, hvoraf nogle er valgt ved almindelig Valgret, medens andre er udpeget af Regeringen, saaledes at Regeringen altid vil have et solidt Flertal, men denne Ordning er nødvendig, da man ellers ikke kunde komme nogen Vegne i Forhandlingerne, saafremt alle Medlemmer var valgt af Befolkningen, idet der jo umuligt kan stemples det nødvendige Antal brugelige Parlamentarikere op af Jorden paa faa Aar, hvorfor Regeringen udpeger et passende Antal mere kløgtige Medlemmer, bl.a. en Del Officerer. Kong Prachadipok abdicerede i 1935 efter en Strid med Regeringen angaaende Kongens Vetoret, men paa det Tidspunkt befandt Kongen sig i England, saa der mærkedes ikke noget videre til Regentskiftet ude i Bangkok. Landets nye Konge er den nu 15-16-aarige Ananda, der foreløbig lever med sin Moder i Svejts og faar sin Uddannelse der i en almindelig Drengeskole. Den unge Konge aflagde et Besøg i sit Rige i Slutningen af 1938, ved hvilken Lejlighed der fandt store Festligheder Sted, og Befolkningen hyltede Kongen meget hjerteligt. Da Kongen med Følge afsejlede fra Bangkok om Bord paa en af de nye Kanonbaade, havde jeg den Ære at være om Bord i en af de eskorterende Torpedobaade; ved

Koh-si-Chang gik Kongen om Bord i et af Ø.K.s Motorskibe, som sejlede ham og hans Moder til Europa. Torpedobaadene eskorterede Skibet, saa længe dette var paa siamesisk Territorialomraade.

Den nuværende Premierminister og politiske Leder i Thailand er Luang Fibula Songgram. Han er Officer, uddannet i Frankrig og kun ca. 45 Aar gammel. Han er personlig meget elskværdig og sympatisk, men har en Del Modstandere, og han har været ude for flere Attentater. I de Aar han har staaet for Statens Ror, har han vist sig som en meget habil og myndig Statsmand, indtil idag har han forstaaet at afbalancere de to stærkeste fremmede Indflydelser i Landet, nemlig England og Japan, og han har metodisk og bevidst opbygget en efter Forholdene ganske anseelig Hær, Flaade og Luftstyrke. Han er selv Udenrigsminister og er tillige Øverstkommanderende for Landets samlede Forsvarsstyrker, har i Hæren Grad som Generalløjtnant og tilsvarende honorære Grader i Marinen og Flyvevesenet.

Statens samlede Indtægter beløber sig til ca. 150 Millioner Baht om Aaret, svarende til smaa 300 Millioner danske Kroner, og herved en Tredjedel af denne Sum anvendes til militære Formaal. I Penge er dette maaske ikke saa meget, men det maa her erindres, at Gager i Thailand er meget mindre end her i Landet. Der er almindelig Værnepligt, men kun for den Del af Befolkningen, som er af Thai Afstamning, og de værnepligtige ligger inde i halvandet Aar eller mere. Befolkningen er paa ca. 14 Millioner, men af disse er ca. 1 Million Kinesere; i selve Bangkok, som er en By paa Københavns Størrelse, er Halvdelen Kinesere. De fleste af disse Kinesere er indvandret i de sidste 50 Aar og mange har tjent store Formuer. Kineserne er langt mere foretagsomme end Siameserne og viger ikke af Vejen for haardt Arbejde, selv det uslest lønnede. Kineseren vil gøre alt for Penge, men dette vil den ægte Thai langt fra; han har sin egen Værdighed og Stolthed og sælger sig i alle Tilfælde ikke for Penge, og alt strengt Arbejde, bortset fra det militære, undgaas helst. Følgen er, at Kineserne sidder inde med Rismøller, Savskærerier, har forpagtet Jorden, driver Bank- og Pantelaanervirksomhed, som leverer næsten alt Kuliarbejde, hvilket vil sige alt ufaglært Arbejde. Kineserne er naturligvis

ikke særligt yndede af Thai Befolkningen, men de anses som et nødvendigt Onde. For ikke at give Kineserne nogensomhelst politisk Indflydelse har man ikke engang diplomatiske Forbindelser med Kina, kun det kinesiske Handelskammer i Bangkok er officielt anerkendt. For at give Landets egne Børn Del i Handelsindtægterne har Regeringen oprettet i de senere Aar forskellige Handelsselskaber, bl. a. indenfor Rishandelen og Skibsfarten, og her ansættes kun Siamesere, men dog af praktiske Grunde for en stor Del Siamesere med noget kinesisk Blod i Aarerne, da det ellers næppe kunde gaa. - Det tidligere Datterselskab af Ø.K. "Siam Steam Navigation Co." er nu overgaaet til siamesisk Ejendom og hedder "Thai Navigation Co.", men Kaptajnerne og Maskinmestrene er stadig Danske, og Ø.K.s Bangkokafdeling passer indtil videre Rederidriften, da man var klar over, at man ikke selv endnu havde Evner og tilstrækkeligt søfarende Personel til at klare sig i Konkurrencen.

Som nævnt er der Værnepligt i Thailand, men naar de værnepligtige møder, er de ikke ukendte med den militære Aand og de militære Begreber. Der er nu Skoletvang i Thailand, og de større Skoler er lagt an efter vesteuropæiske Principper, men foruden almindelig Skolegang maa Drengene gennemgaa en fleraarig Uddannelse i militære og nationale Fag, sideløbende med Skolen, den saakaldte Yuvachon-Bevægelse, hvilket vil sige Stats-Ungdomsbevægelse. Lederen af denne Bevægelse, Oberst Brahmontri, er paa mødrene Side af tysk Afstamning, og denne Ungdomsorganisation er lagt an efter italiensk Mønster. Uddannelsen foregaaer saaledes: Naar en Dreng er en halv Snes Aar gammel, bliver han Medlem af sin Skoles Korps og bærer derefter dettes grønne Khakiuniform, der bestaar af Bluse, Shorts og Kasket. De første Aar lægges Hovedvægten paa moralsk og national Opdragelse samt Gymnastik og Sport. Nogle Aar senere følger en pre-militær Uddannelse, hvor disse halv voksne Drengene bliver oplært i Gevarets og Maskingevarets Brug, og ved Parader paa nationale Festsdage ser man ogsaa store Skarer af disse Knøse marschere forbi bevæbnet med Karabiner. For Figernes Vedkommende er der oprettet for faa Aar siden en tilsvarende Organisation Yuvanari, hvor Figerne er uniformeret, marscherer i tætsluttede Kolonner og synger ligesom Drengene, men de er dog ikke

bevåbnede og lærer først og fremmest Sygepleje og andre kvindelige Discipliner. De unge Piger er meget fikse at se paa og gennemgaaende ret smukke, men det individuelle Præg, som ellers udmærker kvindelig Ungdom, forsvinder maaske lidt, da man altid ser de unge Piger i Uniform, enten i Skoleuniform, hvid Bluse og blaa Nederdel, eller i Yuvanari-Uniform med Skraakue.

Forsvarsmagten bestaar af Flyvevæsen, Hær og Marine, nævnt i Bogstavorden.

Flyvevæsenet er meget populært, og der er mange dygtige og dristige Flyvere. Flyvemaskinerne er næsten alle amerikanske, men ogsaa en Del japanske Maskiner er erhvervet i de sidste Aar. Det nøjagtige Antal Maskiner kender jeg ikke, men ved Militærparader i Bangkok saa man ofte en Formation paa 27 Maskiner passere lavt henover Paradepladsen, og jeg vil regne med, at der ialt findes en halvanden Hundrede brugbare Maskiner, af hvilke de fleste er stationeret i Bangkok's Nærhed paa den store Flyveplads Don Muang, indtil for to Aar siden den bedste Flyveplads i Østen.

Hæren har en Del godt Materiel, baade moderne Luftmaalsskyts og kraftigt Felttskyts, men alligevel ikke nær nok til at kunne klare en moderne Krig i Thailands uvejsomme Terræn, hvor meget lidt kan bringes frem i Lyn-Tempo fra Sted til Sted.

Marinen er blevet næsten fornyet i Løbet af de sidste 7 Aar, først 9 Torpedobaade paa ca. 400 ts hver, saa to Mineskibe, hvilke blev bygget i Italien, saa nogle Skoleskibe, to Kanonbaade paa ca. 2000 ts hver, og endelig 4 Undervandsbaade, alle fra Japan. Ved Krigens Udbrud var der to Krydsere paa ca. 4000 ts hver under Bygning i Italien. Fra Slutningen af Tyverne haves endvidere nogle godt og vel 1000 ts Kanonbaade bygget i England, samt en Jager som blev færdig i England efter Verdenskrigen.

Søofficersuddannelsen i Thai Marinen er lagt an efter de samme Linier som her. Til de aarlige Optagelsesprøver melder der sig i de senere Aar mellem hundrede og tohundrede unge Mænd, og af disse udtages en ca. 30-40, som saa kommer ud at sejle som Aspiranter. Kadetskolen ligger endnu i Bangkok, men skal med Tiden forlægges til Satahib, hvor den nye Marinebasis er under Anlæggelse. Kadetterne er hvert Aar ude paa et 3-4 Maaneders

Togt; af og til aflægges Besøg i en fremmed Havn, Singapore, Rangoon eller helt op til Kalkutta. I Løbet af de 4 Aars Kadettid tyndes der godt ud i Rækkerne, og som Regel bliver kun en 15 Stk. af hver Klasse Officerer. Efter nogle Aars praktisk Tjeneste i forskellige Skibe og ved de forskellige Vaaben kommanderes Officererne paa et 2-aarigt Kursus svarende til vor tidligere Officersskole, hvor der undervises i de højere Videnskaber, Matematik, Elektroteknik, anvendt Vaabenlære, samt i Taktik og Strategi. Imellem udkommanderes disse Officerer samlet med et Artilleriskib eller med en Torpedobaadsgruppe, og her skiftes de til at være Ildledere og til at føre Baadene i Angreb. Ved Angrebsøvelser og ved Indøvning af Formationssejls og Evolering benyttes dog ikke i første Omgang de store nye Torpedobaade, men nogle smaa 100 Tons Torpedobaade, som er anskaffet med denne Uddannelse for Øje. - Jeg var engang inviteret med ud at se paa en saadan Skole-Evolering, hvor Eleverne fik Lov at gentage Øvelsen adskillige Gange, indtil den forløb nogenlunde tilfredsstillende, hvorefter den næste Baad i Rækken overtog Føringen, og en ny Side i Evolutionsbogen blev saa indøvet. - Bortset fra Togterne rejste Holdet nogle Gange samlet fra Bangkok ned til Satahib for i en halv Snes Dage at holde praktiske Øvelser om Bord i de derværende Skibe; de boede i Land, og naar der ikke var Øvelser om Bord, blev der holdt Foredrag for dem i Strategi af Chefen for Marinestaben, som var rejst derned sammen med Officererne.

Mit Indtryk var, at der blev arbejdet med Iver og Energi, men paa adskillige Punkter stod Officererne i al Almindelighed noget tilbage. Udviklingen var gaaet for hurtigt, man følte sig usikker og tog derfor med en vis Forsigtighed paa de stillede Op-gaver, hvad der naturligvis især traadte frem for de ældre Officersers Vedkommende.

Som naturligt er, var man angstelig for at sætte noget af det nye kostbare Materiel til; Torpedoskydning udførtes mest blindt, og naar der blev skudt med rigtige Torpedoer, var det med de smaa Torpedoer, som var købt brugte her fra Danmark, idet disse dels som Regel løb fejlfrit og var lette at indbjerge, dels jo ikke repræsenterede saa mange Penge som de nye japanske Torpedoer; disse sidste blev derfor kun prøvet engang imellem fra Torpedo-

station eller naar der var truffet særlige Forsigtighedsforanstaltninger.

Mineudlægning har jeg set udført med tilproppet Ballon, saaledes at Ballonen forblev flydende, - naar Minen skulde indbjærges, sendtes en Jolle hen til Minen, hvorefter man rykkede i Ballonen, saa Bremsen udløstes, og Minen steg saa op til Overfladen, saaledes at den let kunde indbjærges fra Minefartøjet. Jeg spurgte, hvorfor man ikke anvendte en Bøje og et Bøjereb i Topringen, og fik til Svar, at saa risikeredes det, at Bøjereb og Ballonline kom uklar af hinanden, saa Minen ikke regulerede rigtigt og maa-ske derved kunde gaa tabt.

I Sommeren 1938 fik Thai Marinen sine første 4 Undervandsbaade, som var bygget paa Bestilling i Japan. Nogle Officerer havde været oppe i Japan at deltage i Afleveringsprøver og selv lære noget til Undervandsbaadstjeneste, men det var kun ringe, hvad de havde lært paa den korte Tid, og man omgik derfor U-baaderne med stor Forsigtighed. Engländerne i Bangkok paastod, at der overhovedet ikke var dykket med den siden Ankomsten til Bangkok, men det passer slet ikke. Jeg var en Dag inviteret med ud til Dykning i Begyndelsen af 1939, og der blev sejlet nogle Timer neddykket paa forskellige Kurser, men længere turde man paa det Tidspunkt ikke strække sig til. Angrebsmangrver stod som et fjernt Maal, man haabede engang at turde driste sig til, naar man var blevet mere fortrolig med dette ny Legetøj. Saavidt jeg ved, kom Undervandsbaadene ikke til Anvendelse under Forviklingerne med Indo-Kina.

Sjælen i Thai Marinen og Drivkraften i alle Fremskridtene indenfor Marinen i de sidste 5-10 Aar er den nuværende Viceadmiral Luang Sindhu Songgramjaya, som har faaet sin sømilitære Uddannelse i den danske Marine under Navnet Sinn Kamalanavin, en Broder til den afdøde siamesiske Gesandt her i Danmark, Phya Rajawangsan, som ogsaa en Tid studerede her i Marinen.

Luang Sindhu var i 1932 med blandt Ophavsmændene til Revolutionen, han har siden staaet de ledende Medlemmer af Ministeriet meget nær og blev i 1935 selv optaget som Medlem af Kabinettet med Portefølje som Undervisningsminister. For sin politiske

Virksomhed har han dog ingenlunde forsømt sin maritime Gerning. I en Række Aar var han Chef for Marinestaben og tillige Chef for Officersskolen, hvor han underviste i Strategi og Taktik, og næsten hvert Aar var han ude at sejle som Eskadrechef. Han har saa at sige personligt opdraget de yngre Søofficerer og blæst Liv i sine jævnaldrende, og han er meget afholdt og beundret. Den Nimbus, som i Thai Marinens Øjne staar om Luang Sindhu, kaster ogsaa Glans over den danske Marine, idet han ikke lægger Skjul paa, at han er uddannet i Danmark, og for mange Thai Søofficerer er det et eftertragtet Maa! at blive sendt paa Studieophold til Danmark.

Luang Sindhu er dog ikke alene om at have Uddannelsen, som er givet i den gamle Skole i Nyboder, to af hans samtidige indtager ogsaa ansete Stillinger i den kgl. Thai Marine, nemlig Luang Datt, som er Chef for det kombinerede Søartilleri og Søminevæsen (Naval Ordnance) og Luang Djamrat, som er Første-Ingeniør ved samme. De er ikke med i det politiske Arbejde, men helliger sig udelukkende den tekniske Tjeneste og Undervisning i tekniske Fag og højere Matematik, men de har været Luang Sinn nogle ypperlige Støtter i hans maalbevidste Arbejde for at faa Marinen op paa et moderne Udviklingstrin, og de er begge meget anerkendte for deres omfattende Viden, men naturligvis staar der ikke saadan Glorie om dem som om Luang Sindhu. - Luang Somboon, som var her ved Søminevæsenet nogle Aar, førte nogle Aar Torpedobaade, og er nu Marineattaché i Japan. Luang Vichien, som en kortere Tid var ved Søartilleriet og paa Niels Juel, er i Marinestaben som Artilleri-Ekspert og underviser Officererne i anvendt Artilleri.

Ved den europæiske Krigs Udbrud erklærede Thailand sin absolute Neutralitet, men erklærede derude, at denne Gang vilde Landet ikke saaledes som mod Verdenskrigens Slutning lade sig drive ind i Opgør mellem Stormagterne. Thailand ligger jo indeklemmt mellem Britisk og Fransk Omraade, og Landets fortsatte Bestaaen som selvstændig Stat skyldes vel, foruden visse Egenskaber i Folket selv, ogsaa den indbyrdes Rivalisering mellem de imperialistiske Magter, idet den ene ikke undte den anden at møtte sig med siamesiske Omraader. Franskmændene var de mest aggressive, efter

at Engländerne først havde erhvervet sig Omraadet ved Penang allerede i Slutningen af det 18de Aarhundrede, og Engländerne støttede Siam diplomatisk i den sidste Halvdel af forrige Aarhundrede og Begyndelsen af dette, indtil 1907, da Frankrig fik den sidste Bid, hvorefter England i 1910 gjorde sig betalt med en Strimmel af det sydlige Siam, et Omraade som hidtil havde været under siamesisk Suverænitet, men som nu kom under britisk Overhøjhed, dog ikke som Federatet Malay State, men som Unfederatet Malay State, nemlig Kedah, Kelantan og Trengganu.

Sidste Vinter opstod der krigeriske Forviklinger mellem fransk Indokina og Thailand, og da Grænsen mellem Indokina og Thailand netop i disse Dage er af højeste Betydning, hvor Japannerne staar i Indokina, kan det maaske have sin Interesse at forklare disse Grænseproblemer nærmere.

Tab af siamesisk Landomraade til Frankrig begyndte allerede i 1863, da Kongen af Cambodien maatte indvilge i at underskrive en Traktat, i Henhold til hvilken han gav sig ind under fransk Protektorat. Cambodien var indtil da under siamesisk Suverænitet, og Cambodiens Konge regnede Kongen af Siam som sin Overherre. I et Brev fra 1863 forklarer han Kongen af Siam, hvordan den franske Admiral, som var Chef for Flaaden i Saigon, havde skræmt ham fra Vid og Sans, saa han havde afsluttet den nævnte Traktat, men "i mit Hjerte er jeg stadig loyal overfor Deres Majestat". Frankrig hævdede, at Cambodien hørte under Annam, som Frankrig havde bemægtiget sig forinden, og i 1867 maatte Siam i en Traktat med Frankrig anerkende Frankrigs Protektorat over Cambodien og fraskrive sig alle Rettigheder til at kræve Tribut fra Cambodien. Provinserne Battambang og Siemrap blev dog undtaget fra at følge med det øvrige Cambodien. I denne Traktat staar udtrykkeligt, at Provinserne Battambang og Siemrap skal forblive under Siam.

I Aarene 1886 og 87 blev de nordøstlige Provinser Sipsong Dju Thai anfaldet af kinesiske Stammer, og dette benyttede Frankrig som Paaskud til at erhverve sig dette Landomraade; siamesiske væbnede Styrker blev sendt op til Grænseegnen for at jage Kineserne bort, hvilket ogsaa delvis lykkedes det første Aar, men det næste Aar trængte Kineserne helt ind til Luang Prabang, hvor

Franskmændene havde faaet Lov af den siamesiske Regering til at oprette et Konsulat, og selv om den franske Konsul undslap Kineserne, som ogsaa blev drevet ud igen af de siamesiske Styrker, blev der dog det paafølgende Aar, altsaa i 1887, sendt franske Styrker ind i Sipsong Dju Thai for at hjælpe de siamesiske Styrker med at slaa eventuelle nye kinesiske Angreb tilbage. Siam forsøgte at faa Franskmændene til at trække sig tilbage, men det blev ikke til noget, og de franske Tropper forblev i Landet. Paa det Tidspunkt blev der ikke oprettet nogen Traktat om formelig Afstaaelse af Sipsong Dju Thai til Frankrig, men ved den næste Landafstaaelse i 1893 af siamesiske Landomraader til Frankrig blev Sipsong Dju Thai uden videre medtaget, idet Thailand maatte renoncere paa alle Omraader paa venstre Bred af Mekong.

Den britiske Regering, som ikke med blide Øjne saa paa, at Frankrig trængte ind paa siamesisk Omraade, havde flere Gange forsøgt at mægle, men fra fransk Side blev der Gang paa Gang henvist til paaستاede siamesiske Overgreb mod Befolkningen i Grønseegnene, og man paaberaabte sig lokale Opstande og Optøjer, hvorfor Frankrig anser det som sin uafviselige Pligt at skride ind og beskytte den annamitiske Del af Befolkningen paa Siams Østgrænse. Det paastodes fra fransk Side, at Frankrig ingenlunde havde til Hensigt at okkupere retmæssigt siamesisk Land, men at siamesiske Tropper paa visse Punkter havde overskredet Grænsen og var trængt ind paa fransk Omraade.

Den lige nævnte franske Konsul i Luang Prabang, som var undsluppet de indtrængende kinesiske Stammer, blev i 1892 udnævnt til fransk Minister i Bangkok, og han varetog de franske Interesser saa godt, at Frankrig i 1893 fik yderligere 143.000 Kvadratkilometer Land fra Siam, nemlig alle Omraader paa venstre Side af Mekong Floden. Franskmændene hævdede, at disse Omraader egentlig hørte under Annam og Cambodien, og da de to Lande nu var kommet under fransk Overhøjhed, burde disse Omraader rettelig ogsaa være under fransk Styre.

Fra siamesisk Side blev der henvist til, at Frankrig ved en Traktat i 1886 udtrykkeligt havde anerkendt Siams Overhøjhed over disse Strækninger, idet der i Traktaten var skrevet, at Siam ind-

vilgede i at lade Frankrig udsende en Konsul til Luang Prabang, men dette Argument frugtede ikke, og da den britiske Ambassadør i Paris overfor det franske Udenrigsministerium fremførte det samme Argument, fik han til Svar, at den Traktat aldrig var blevet ratificeret fra fransk Side.

Det var under denne Uvejrssituation, at de i siamesisk Tjeneste værende danske Officerer kom til at spille en vis Rolle. Der var dengang adskillige europæiske Officerer i siamesisk Tjeneste, men da Uvejrsskyerne trak sammen, besluttede de europæiske Officerer, undtagen de danske, at de ikke vilde deltage i en eventuel Kamp mod Franskmændene. De danske Officerer vedtog derimod i et Møde at blive paa deres Poster hos den Regering, i hvis Tjeneste de var traadt, og dette har man ikke glemt dem selv i vore Dages Thailand. Kort før jeg i Slutningen af Marts i Aar rejste fra Bangkok, var jeg til en Middag sammen med en Række siamesiske Officerer, ved hvilken Lejlighed den ældste tilstedeværende Officer holdt en Tale for dansk-siamesisk Venskab og bl.a. henviste til Aaret 1893, hvor de danske Officerer i Gerning gav Bevis for deres venskabelige Følelser overfor Thailand. Forskellige Kystforter var da bemanded med danske Søofficerer som Chefer, og adskillige Skibe førtes af danske Søofficerer, bl.a. ^{var} Walter Christmas Chef for en lille Kanonbaad. Fra fransk Side blev det proklameret, at enhver Europæer, som blev taget til Fange i aktiv siamesisk Tjeneste, vilde blive hængt under Raanokken som Pirat, men til Trods herfor valgte de danske Officerer at forblive i Kong Chulalongkorns Tjeneste.

I Marts 1893 indberetter den britiske Minister i Bangkok, at Siam er villig til at underkaste sig Voldgift, men at dette forkastes af den franske Minister, da de siamesiske Tropper først maa have trukket sig tilbage fra Annams Grænse. Serere, da franske Tropestyrker var ved at blive indskibede i Indokina, telegraferede den britiske Minister til London, at Siam vilde bede U.S.A. om at nægle, men den samme Dag fik han Svar fra London, at U.S.A. ikke kunde paatage sig Mæglerens Rolle.

Franske Tropper trængte ind i Landet og besatte Grænsedistrikterne, og da Siameserne følte, at de var for svage til at

tage en Kamp op, mente de ikke, at der var andet for end at give efter for de franske Ønsker. Uden Stridigheder gik det dog ikke af, idet Frankrig for at lægge Eftertryk paa Kravene sendte to Krigsskibe til Bangkok, hvilket affødte en Træfning ved Manams Munding. Dengang da Uvejret i 1892 trak op, laa der saavel et fransk som et engelsk Krigsskib i Bangkok; det rygtedes, at Engländerne vilde sende yderligere to Skibe op til Bangkok, men til Trods for at den britiske Regering meddelte det franske Udenrigsministerium, at de nævnte to Skibe ikke vilde gaa op til Bangkok, men forblive udenfor Barren, fik de franske Krigsskibe Ordre til at sejle helt op til Bangkok, og dette førte til Træfningen ved Paknam, hvor Walter Christmas skød paa Franskmændene. - Denne Træfning var ganske kortvarig, idet Franskmændene forcerede sig igennem, men fra da var der kommet Blod mellem Siamesere og Franskmand, og Siameserne har ikke glemt dette.

De franske Krigsskibe gik til Ankers ud for den franske Legation, og et Ultimatum blev overrakt den siamesiske Regering med Krav om øjeblikkelig Given-efter overfor de franske Ønsker vedrørende Landområderne ved Mekongfloden, idet man ellers saa sig nødsaget til at lade de franske Krigsskibe bombardere det kongelige Palads. Siameserne bøjede sig, men Forhandlingerne trak dog ud nogle Maaneder endnu, idet Franskmændene yderligere krævede 3 Millioner Francs deponeret som Erstatning til de franske Under-saatter, som havde lidt Skade ved de siamesiske "Overgreb". Franske Tropper besatte Byen Chandaburi i det sydøstlige Siam for at have/^{et} Pant paa, at Siameserne vilde opfylde alle Krav bl.a. vedrørende Demilitarisering af Grænsedistrikterne. En Overgang frygtede man i det britiske Udenrigsministerium, at Frankrig vilde gøre hele Thailand til fransk Protektorat, og den britiske Ambassadør i Paris havde mange Samtaler med den franske Udenrigsminister for at blive klar over Frankrigs Hensigter, og herunder erklærede den franske Udenrigsminister, at Frankrig ikke havde flere territoriale Ønsker, og at f. Eks. Siemrat og Battambang heller ikke senere vilde blive krævet.

I en Konvention i Tilknytning til Fredstraktaten blev det bestemt, at Franskmændene vedvarende skulde holde Chandaburi be-

sat, indtil alle Fredsbedingungen var "pacificerede", men noget definitivt om, hvad der skulde forstås ved Pacificering, kunde de siamesiske Forhandlere dog ikke faa oplyst.

Tiden gik saa, og da Siameserne gerne vilde have Franskmændene til at trække sig tilbage fra Chandaburi, som de stadig holdt besat, blev der i 1902 afsluttet en Konvention, i Henhold til hvilken Thailand afstod nogle Landstrækninger paa højre Side af Mekong, medens Frankrig lovede at rømme Chandaburi. I denne Konvention blev der ogsaa truffet Bestemmelse om, at der i det nordøstlige Thailand igen maatte være stationeret siamesiske militære Styrker, men at ingen fremmede Officerer maatte være i siamesisk Tjeneste i disse Distrikter, undtagen de danske Officerer, som var ansat i Gendarmeriet. Det er ganske pudsigt at se Udtrykket "officiers danois" figurere i en Konvention mellem Frankrig og Siam. - De franske Tropper blev imidlertid ikke trukket tilbage fra Havnebyen Chandaburi, og i 1904 blev der saa afsluttet en ny Konvention i Paris, undertegnet af den franske Udenrigsminister Delcassé og den siamesiske Minister, hvorved Grænsen paa ny fastsattes, idet Siam maatte godkende en yderligere Landafstaaelse samt give Frankrig visse konsulære Domsrettigheder over hele Siam. I denne Konvention stod udtrykkeligt, at naar Siameserne havde rømmet de Omraader, som skulde under fransk Overhøjhed, og naar Grænsen mellem fransk Indokina og Siam var endelig bestemt af den blandede Kommission, som blev nedsat, skulde de franske Tropper rømme Chandaburi. Ogsaa i denne Konvention gives der Siam Tilladelse til at have danske Officerer i Gendarmeriet, som var stationeret op mod Grænsen til Indokina, dog ikke i Omraadet ved Siemrat og Battambang, hvor der kun maatte være rene siamesiske Politistyrker. Endvidere maatte den siamesiske Regering ikke lade bygge Jernbaner i Grænsedistrikterne ved Mekong for fremmed Kapital eller med fremmed Arbejdskraft. Ved denne Konvention afstod Siam ca. 62000 Kvadratkilometer Land.

Først i 1906 trak de franske Tropper sig imidlertid tilbage fra Chandaburi, men de forlod dog ikke Siam ganske, idet de i Stedet for satte sig fast i en By noget nærmere ved Grænsen, Havnebyen Trat, og Smaaderne her ud for var ogsaa stadig besat.

I 1907 blev der saa i Bangkok igen afsluttet en Traktat for at faa fastsat en endelig Grænse, og ved den Lejlighed maatte Siam saa afstaa Landonraaderne ved Battambang og Siemrat, heri indbefattet den berømte Jungle-By Angkor med de store Tempelruiner, medens Frankrig paa sin Side "afstod" Træt og Smaagerne herudfor. Ialt afstod Siam i 1907 51000 Kvadratkilometer; yderligere fik Frankrig udvidet Rettighederne for franske Undersaatter og Protegeer i Siam.

Paa en lang Strækning er saaledes Mekong Grænse mellem Thailand og Indokina, men i Almindelighed er det ikke Midtvandslinien eller Sejlløbet, som danner Grænsen, men derimod den højre Bred, hvilket vil sige, at alle Øer hører under fransk Overhøjhed. I 1926 blev dette dog ændret noget, idet enkelte Smaager med ren siamesisk Befolkning kom tilbage til Thailand, men i det store og hele var Floden ren fransk.

I Juni 1940 blev der saa afsluttet en Ikke-Angrebspagt mellem Frankrig og Thailand, og samtidig blev det bestemt, at Grænsen skulde reguleres; Frankrig var jo paa det Tidspunkt i Vanskeligheder, selv om det store Nederlags Time endnu ikke var helt inde. Det siamesiske Parlament nægtede at ratificere Traktaten, før der var forhandlet nærmere angående Grænserevisionen, medens Frankrig paa sin Side ønskede først at faa Traktaten ratificeret og derpaa Grænserevisionen diskuteret. Imidlertid faldt Frankrig sammen, og samtidig blev der let Uro i Forholdet mellem Thailand og Indokina. I September offentliggjordes ~~den~~ Thai Regeringens Ønsker angaaende den aftalte Grænserevision, og disse gik i store Træk ud paa at faa de i 1904 mistede Territorier tilbage, hvorved Mekong vilde blive Grænse overalt ned til Cambodien, og endvidere skulde Sejlløbet i Mekong danne Grænse, saaledes at alle Øer paa den siamesiske Side af Sejlløbet kom under Thailand. - Der blev trukket Tropper sammen paa begge Sider af Grænsen, og i Radioen paabegyndtes en livlig Propaganda fra begge Sider. Den diplomatiske Forbindelse blev ikke afbrudt, men den franske Legation i Bangkok havde store Vanskeligheder med at komme i Forbindelse med sin Regering i Vichy, hvor man vel ogsaa havde andet at tænke paa end Grænsen mellem Indokina og Thailand, saa reelle Forhandlinger kom ikke i

Gang, og imedens begyndte der Uroligheder ved Grænsen langs Mekong. Snart paastod Thai Myndighederne, at man havde skudt fra den franske Side, snart paastod Myndighederne i Saigon, at der var skudt fra den siamesiske Side. Det ene Ord tog det andet, og en Overflyvning og paastøet Bombning af en siamesisk Landsby blev i alle Tilfælde Paaskuddet for Thailands Regering til at lade Tropperne skride til regulært Angreb for med Vaaben at erobre de ønskede Landstrækninger. Franskmandene var slet forberedte, og de indfødte Soldater, bl. a. Annamiterne var ikke ivrige efter at kæmpe mod deres racebeslægtede Næbcer, og mange lod sig vist bestikke til at gaa over til Modstanderen. Da jeg rejste hjem fra Østen, fulgtes jeg gennem Sibirien med en fhv. Generalguvernør for Indokina, som da kom fra Tokio, hvor han paa den franske Regerings Vegne havde underskrevet Fredstraktaten med Thailand. Vi diskuterede naturligvis den just afsluttede Strid, og hans Sekretær fortalte da, at man i Indokina kun havde kunnet disponere over 23 militære Flyvemaskiner til Kampen mod Thailand, saa derfor havde det været en paa Forhaand haabløs Kamp, men det havde Myndighederne i Saigon ikke villet indse, og derfor havde man ikke søgt at undgaa Strid ved at tilbyde den ønskede Grænseregulering, og nu blev Resultatet det for alle Europæere noget ydmygende, at Thailand med Vaabermagt tiltvang sig den jo iøvrigt ikke urimelige Grænserevision. I Bangkok maatte vi se hvide franske Soldater gaa bag Figtraad i en midlertidig Fangelejr, som laa inde i en af Parkerne i Byens Midte, og det var jo alligevel noget beskæmmende.

Under disse Stridigheder forekom der, saa vidt jeg ved, kun een Træfning paa Szen, nemlig mellem den franske 8000 ts Krydser Lamotte-Fiquet og en siamesisk Kanonbaad sammen med tre Torpedobaade. Nogen udførlig Rapport om Træfningen har jeg ikke set, men den forløb vist i store Træk saaledes, at den franske Krydser kom fra Saigon sammen med nogle Snaaskibe; de siamesiske Torpedobaade laa til Ankers bag Øen Koh-Chang, da de pludselig saa den franske Krydser dukke op. Imidlertid kom Kanonbaaden Thonburi til, og med sine 20 cm Kanoner tog den Kampen op med Lamotte-Fiquet. Begge blev ramt, men da Krydseren er ganske upansret,

kunde den ikke taale 20 cm Trøffere og trak sig derfor, udnyttende sin store Fart, ud af Kampen og sejlede hjem til Saigon, efterladende to af Smaaskibene, som omgaaende blev sanket af Thonburi.

Nogen autentisk Beretning af Træfningen er dette som sagt ikke, men jeg haaber engang at kunne skaffe Dem en udførlig Beretning fra siamesisk Side, idet den siamesiske Øverstkommanderende, Luang Sindhu, lovede mig kort før min Afrejse at affatte en Beretning paa Dansk til Tidsskrift for Søvesen, naar Begivenheden havde sat sig lidt.

À propos Tidsskrift for Søvesen saa bør det maaske nævnes, at dette blev læst med stor Interesse ude i Thailand af de Officerer, som havde studeret her i Landet, og Tidsskriftet laa fremlagt i Søofficersforeningen i Bangkok sammen med øvrige Marine-Tidsskrifter.

Paa Land rykkede Thai Tropper et godt Stykke ind paa fransk Omraede, og en Del af de ønskede Omraeder blev faktisk erobrede. Man vilde dog utvivlsomt fra Thai Side have en passende Afslutning paa denne Strid, som ikke var nogen Krig, og mange haabede, at Amerika vilde møgde. Men Amerika var straks fra Begyndelsen mod Thailand, som betragtedes som en Slags japansk Vasal, og man brød sig i Amerika slet ikke om at forstaa Thailands nationale Aspirationer. - Da Krisen var paa sit højeste, kom en Del amerikanske Journalister flyvende til Bangkok for at faa Nyheder og sensationelt Stof, og det var ganske ejendommeligt at være Vidne til disses offentlige Menings Vejlederes absolutte Uvilje mod at faa en objektiv Forklaring, for ikke at sige en mod Siameserne velvillig Forklaring paa Forholdene, som de selv absolut ikke kendte. - Naar i den europæiske Klub Folk, som havde været mange Aar i Thailand, søgte at klarlægge Begivenhedernes Baggrund for dem og fremstille Sagen i et for Siameserne retfærdigt Lys, blev Journalisterne nærmest fornærmede og sagde, at det var de ikke kommet derud for, de skulde skaffe Nyheder, Sensationer; men naar lystige unge Mennesker fortalte dem de mest usandsynlige Rygter, var de derimod tilfredse.

Under disse Forhold blev det Japan, som kom til at spille Mæglerens Rolle, en Rolle som Japanerne nærmest tiltvang sig og

som man fra siamesisk Side kun ugerne saa i Japans Hænder, da man befrygtede senere japanske Krav om siamesisk Imødekommenhed ved en anden Lejlighed.

Herved kommer jeg direkte ind paa det i Øjeblikket brændende Spørgsmaal: Japan.

Efter Revolutionen i 1932 var det ganske naturligt, at man fra Regeringens Side ogsaa overvejede en Nyorientering udadtil, ikke en direkte Opposition mod de europæiske Magter, men en Afklaring af Forholdet for at vise, at man ikke vilde lade sig betragte som en frentidig Kolonistat. Udviklingen tog jo en rivende Fart, og mange unge mente, at de faktisk kunde klare sig helt uden nogen Art af teknisk eller materiel Hjælp fra de hvide. - Derved faldt Øjnene ganske naturligt paa Japan, den asiatiske Stormagt, som jo netop havde frigjort sig fra sine europæiske Læremestre, og man overvejede, om man ikke kunde lære noget deroppe i Øriget. Japanerne var mere end villige til at tage Siameserne til sig; snart blev den ene Tekniker, snart den anden inviteret op til Japan, snart blev en Minister inviteret paa en gratis Rejse derop, snart blev det en hel Flok Rigsdagsmænd, som i Flok og Følge kørtes rundt i Japan og Manchouko, og naar der saa skulde købes noget af den siamesiske Stat, Vaaben eller Maskinanlæg eller andre større Ting, maatte Japan naturligvis ogsaa have Lov til at indgive Tilbud, selv om man paa Forhaand jo vidste, at japanske Produkter i Almindelighed ikke staar paa Højde med de europæiske. Men naar saa Tilbudene blev aabnet, var de japanske Priser som Regel altid saa langt under de europæiske, at man alligevel hyppigt faldt for Fristelsen til at købe det billigste; man kunde jo altid prøve. - Men eftertænkssomme Siamesere var alligevel angstelige for, at al den megen Handel med Japan bar hen mod et politisk Afhængighedsforhold, og jeg tror, at man efterhaanden var blevet klar over, at det gjaldt om at springe fra i Tide, og jeg ved, at adskillige Siamesere for faa Aar siden glædede sig, da f. Eks. de store Havneanlæg i Bangkok ikke blev overdraget et japansk Entreprenørfirma men Christiani & Nielsen, idet man vidste, at Danskerne aldrig havde politiske Bihensigter.

Sidste Vinter kom der mange Japanere til Bangkok, Forretnings-

mænd, ikke Arbejdere saaledes som Kineserne. Og Siamserne følte sig lidt ilde tilpas, især fordi Japanerne har den Ejendommelighed, at de stedse søger at danne en Stat i Staten, medens Kineserne netop, alt imedens de stedse bevarer deres Egenart, glider ind i det nye Samfund, hvori de nu skal leve, da det for Kineseren først og fremmest gælder om at tjene Penge, og han derfor uden nationale Skrupler og uden at stille Særkrav indordner sig under de nu engang paa det Sted herskende Forhold.

Denne Vigen og Given-efter fra kinesisk Side kan maaske opfattes som et nationalt Svaghedstegn hos Kineserne, men tværtimod opnaar de derved positive Resultater. Over hele Østen er Kineserne spredt, og alle Steder er det dem, som har den virkelige Magt, idet næsten al Handel og Rigdom er paa kinesiske Hænder, hvilket de har opnaaet ved roligt at indordne sig under Forholdene og derved faa Fred til Arbejdet. Noget lignende gør sig i Virkeligheden gældende ved deres Militærpolitik. Trods Japanerne har erobret en stor Del af Kina, er det stadig kinesisk, og Handelen gaar til en vis Grad sin Gang, ofte ad forunderlige Veje. Da jeg en Tid opholdt mig i Chungking, den midlertidige Hovedstad, hvor Chiang-Kai-Shecks Regering sidder, fik jeg Lejlighed til at se nærmere paa disse Forhold. Kineserne er meget tilbage for Japanerne, men de har taget det meste med sig, hele Fabrikker er flyttet ind i Landet, Maskinerne ofte splittet i Smæddele og baa- ret paa Menneskeryg ind Vestover. Opgaver, som Europæere paa Forhaand vilde anse som uigennemførlige, tager Kineserne trøstigt fat paa. Tiden spiller ingen Rolle, og Menneskematerialet er ubegrænset, Kvæget fra Nanking. - Og netop ved deres Vigen bevarer Kineserne deres Styrke. Den amerikanske Militærattache i Chungking forklarede mig, at Kineserne aldrig gjorde Modstand til det yderste, de undveg hellere, saaledes at Japanerne derved aldrig naaede at faa nægtige Hærstyrker taget til Fange eller tilintetgjort, og naar Japanerne saa trak deres Tropper andet Steds hen, dukkede de kinesiske Styrker op igen fra deres Smuthuller, for straks paa ny at forsvinde naar friske japanske Hære indledte en ny Offensiv.

Efter at Japanerne efterhaanden havde besat næsten alle de

kinesiske Kystbyer, maatte alle Tilførsler til det kæmpende Kina ske over fransk Indochina, væsentligst via Haiphong, Hanoi og videre med den fransk-kinesiske Jernbane til Kunming i Provinsen Yunnan eller i Lastvogne, som i hele Karavaner drog op ad de slette Veje til Yunnan-Højsletten. Da Japanerne i Sommeren 1940 tiltvang sig Retten til at benytte Flyvepladser i Tonkin og til at stationere Tropper ved Hanoi og op mod den kinesiske Grænse, faldt denne Trafikaare bort, og tilbage staar kun den i Mellertiden udbyggede Vej fra Birma samt Karavanevejene nordpaa til russisk Omraade. Flyveforbindelsen med Hong Kong opretholdes dog tværs over de japanske Linier, men det indskrænkes af praktiske Grunde nærmest til Persontransport.

Rangoon er derfor nu det for Kina eneste brugbare Udskibningssted, hvorfra Godset saa maa sendes i Automobileer op til Kunming og derfra videre til Chungking, men det er en langvarig og usikker Transport. Med Kinesernes Sejghed og komplette Foragt for Vanskeligheder og Tid kommer der dog trods alt en Del Materiel frem, men det er maaske et Spørgsmaal, om Kina ad den Vej alligevel kan klare sig og faa sit Materiel fornyet i tilstrækkelig Mængde til at kunne fortsætte uden aktiv Assistance fra andre Magter. Alt hvad der kan repareres, bliver repareret, man kan næsten sige flikket sammen paa en for hvide Mennesker forbløffende Maade. Der findes en Del amerikanske Teknikere hos Kineserne, en amerikansk-kinesisk Flyvemaskinefabrik er anlagt ganske tæt ved den birmesiske Grænse paa kinesisk Territorium, men ogsaa den Fabrik lider af Tilførselsvanskeligheder. Og imedens kaster japanske Flyvemaskiner stadig Bomber ned over Chungking, som snart er jævnet med Jorden, til Trods for at Kineserne ufortrødent bygger op igen, baade over og under Jorden.

Hvornaar Krigen i Kina vil holde op, er ikke nemt at vide, men hvis Japanerne engang bliver trætte, kan det godt tænkes, at de overlader Kineserregeringen i Nanking en Del af Magten, og da vil man sikkert faa at se, at Chungking-Regeringen og Nanking-Regeringen, som i Øjeblikket overdønger hinanden med Skældords og foranstalter Bombeattentater hos hinanden, under en eller anden Form finder hinanden og slutter et Forlig, hvorved begge undgaar

at miste Ansigt. Chiang-Kai-Shek og Wang-Chin-Wei er jo gamle Kolleger, begge Disciple af Kinas Revolutionsleder Dr. Sun, og det er kun faa Aar siden, at Wang-Chin-Wei sad som Minister i Chungking, hvorfra han foretog sin dramatiske Flugt i Flyvemaski-
ne ned til Hanoi. Wang-Chin-Wei var da Kæstkommanderende i det kinesiske Nationalparti, Kuomintay, hvor Chiang-Kai-Shek er Chef. En saadan Løsning vil maaske virke overraskende, men i Kina er intet ugørligt, og Kineseren er først og fremmest Real-Politiker, og blot han ikke aabenlyst taber Ansigt, er den kinesiske Politiker indstillet paa at strække sig meget vidt for at naa frem til en positiv Løsning.

Hvis Japanerne vil fremtvinge en hurtig og for dem gunstig Afgørelse i Kina, er det derfor nødvendigt for dem at faa al Trafik paa Birmavejen stoppet og faa Kineserne afskaaret fra Hjælp fra Amerika. Det vil volde dem uendelige Vanskeligheder at lade japanske Tropper trænge op paa Yunnanletten fra Tonkin, igennem et vildt Bjerglandskab maa de lade Tropperne kæmpe sig frem, stadig udsatte for Lynangreb fra spredte kinesiske Styrker. For at ramme Yunnan og Transportvejen fra Birma maa Japan derfor skaffe sig Flyvebaser, hvorfra Bombemaskiner og Transportmaskiner kan starte i tætte Skarer og naa frem til den kinesiske Livsnerve, og disse Flyvepladser kan maaske findes i det nordlige Thailand. - Men det er mit Indtryk, at Thailands Regering ikke godvilligt vil give Japan Ret til at oprette Flyvebaser, dels er Siameseren for stolt og ærkekr til at ville taale at se fremmede Soldater, selv om de er Asiater, paa Thailands Jord, han er jo selv Thai "den frie", dels vil britiske Tropper utvivlsomt omgaaende sætte sig i Bevægelse nordpaa op over Grænsen mellem Malaya og Thailand, og Thailand vil da blot blive Skuepladsen for en Kamp mellem japan-
ske og britiske Styrker. Det brændende Spørgsmaal er da, hvem der først marscherer for at komme den anden Part i Forkøbet, thi Thai Regeringen vil næppe indbyde nogen af Parterne, men lige til det sidste haabe at kunne bevare sin absolutte Selvstændighed.